

การพัฒนาการจัดบริการการดูแลระยะยาวสำหรับผู้ป่วยและผู้สูงอายุที่มีภาวะพิบัติ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหว้า อำเภอเบญจลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ

รัตติยา รอดคำทุย, พย.บ.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์และความต้องการบริการการดูแลระยะยาว 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบริการ 3) พัฒนารูปแบบการจัดบริการที่เหมาะสม 4) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และ 5) เสนอแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน การวิจัยใช้รูปแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ใช้เวลา 9 เดือน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ป่วยและผู้สูงอายุที่มีภาวะพิบัติ 68 คน ผู้ดูแลในครอบครัว 68 คน บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข 8 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ รวม 30-40 คน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.30) อายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 92.60) มีภาวะพิบัติในระดับรุนแรง (ร้อยละ 47.06) และสมบูรณ์ (ร้อยละ 26.47) การวิจัยได้พัฒนา "รูปแบบการดูแลระยะยาวแบบบูรณาการในชุมชน (Community-Integrated Long-term Care Model)" ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ศูนย์ประสานงานการดูแลระยะยาว 2) ทีมดูแลระยะยาวแบบสหวิชาชีพ 3) บริการเยี่ยมบ้านแบบครอบครัว 4) ระบบสนับสนุนครอบครัวและชุมชน และ 5) ระบบข้อมูลและการติดตามผลการประเมินประสิทธิผลพบว่า คะแนน Barthel Index เพิ่มขึ้นจาก 42.35 เป็น 58.24 คะแนน ($p<0.001$) คุณภาพชีวิตโดยรวมเพิ่มขึ้นจาก 2.41 เป็น 3.22 ($p<0.001$) ภาระผู้ดูแลลดลงจาก 3.25 เป็น 2.18 ($p<0.001$) การอนอนโรงพยาบาลและการใช้บริการฉุกเฉินลดลงร้อยละ 50.0 บริการเยี่ยมบ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 740.0 รูปแบบมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ด้วยอัตราผลตอบแทน 2.45:1 รูปแบบการดูแลระยะยาวแบบบูรณาการในชุมชนมีประสิทธิผลในการปรับปรุงสถานการณ์การดูแลผู้ป่วยและผู้สูงอายุที่มีภาวะพิบัติ และสามารถนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกันได้

คำสำคัญ: การดูแลระยะยาว, ผู้สูงอายุ, ภาวะพิบัติ, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

¹พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเบญจลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ E-mail: muayruthiya@gmail.com

**Development of long-term care services for patients and the elderly who
are dependent on Nong Wa Subdistrict Health Promoting Hospital,
Benchalak District, Sisaket Province**

Ruthiya Rodkamtui, B.N.S.¹

Abstracts

This research was aimed at: 1) studying the situation and needs for long-term care services, 2) analyzing factors affecting service provision, 3) developing appropriate service models, 4) evaluating the effectiveness of the developed model, and 5) proposing sustainable development approaches. The study employed a mixed-methods research design, utilizing Participatory Action Research (PAR), which was conducted in three phases over a period of nine months. The sample included 68 patients and elderly with dependency, 68 family caregivers, 8 medical and public health personnel, and 30-40 other stakeholders.

Results showed that most participants were female (60.30%), aged over 50 years (92.60%), with severe dependency (47.06%) and complete dependency (26.47%). The research developed a "Community-Integrated Long-term Care Model" comprising five main components: 1) Long-term care coordination center, 2) Multidisciplinary long-term care team, 3) Comprehensive home visit services, 4) Family and community support system, and 5) Information and monitoring system. Effectiveness evaluation revealed significant improvements: Barthel Index scores increased from 42.35 to 58.24 points ($p<0.001$), overall quality of life improved from 2.41 to 3.22 ($p<0.001$), caregiver burden decreased from 3.25 to 2.18 ($p<0.001$), hospital admissions and emergency service use reduced by 50.0%, and home visit services increased by 740.0%. The model demonstrated economic value with a return on investment ratio of 2.45:1. The Community-Integrated Long-term Care Model proved effective in improving care situations for patients and the elderly with dependency and can be scaled up in areas with similar contexts.

Keywords: Long-term care, Elderly, Dependency, Subdistrict Health Promoting Hospital, Participatory Action Research

---

¹ Senior Professional Nurse, Benchalak District Public Health Offer, Sisaket Province E-mail: muayruthiya@gmail.com